

فصلنامه علمی - پژوهشی مطالعات تجربی حسابداری مالی - سال ۱۳ - شماره ۵۳ - بهار ۱۳۹۶
صفحات ۱۶۵ تا ۱۹۰

تأثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی

حسن زلفی *

امین امیر بختیاروند **

سعید ابراهیم زاده ***

چکیده

در این پژوهش تأثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی در بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی شده است. کیفیت حسابرسی با استفاده از معیارهای اندازه مؤسسه حسابرسی، تخصص حسابرس در صنعت و دوره تصدی حسابرس اندازه‌گیری شده است. مشابه با برخی پژوهش‌های قبلی انجام شده، دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی نیز با استفاده از باقی‌مانده‌های مدل بارت و همکاران (۲۰۰۱) برآورد گردیده است. نتایج حاصل از بررسی ۹۷ شرکت در بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ نشان می‌دهد که متغیرهای اندازه مؤسسه حسابرسی و تخصص حسابرس در صنعت رابطه مثبت و معناداری با دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی دارند و سبب افزایش آن می‌گردند در حالی که میان دوره تصدی حسابرس و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. این یافته‌ها نشان می‌دهد که کیفیت حسابرسی می‌تواند در کیفیت اطلاعات حسابداری و در نتیجه بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی تأثیر گذار باشد. واژگان کلیدی: کیفیت حسابرسی، تخصص حسابرس در صنعت، جریان‌های نقدی عملیاتی

* استادیار گروه حسابداری دانشگاه بوعلی سینا همدان (نویسنده مسئول) zalaghi@Basu.ac.ir

** دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه بوعلی سینا همدان

*** دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه بوعلی سینا همدان

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۳/۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۲

مقدمه

سرمایه‌گذاران، همواره در پی اطلاعاتی هستند که آنان را در انتخاب بهترین سرمایه‌گذاری و مناسبترین پورتفولی، یاری رساند. یکی از مباحث مهمی که تصمیم‌های سرمایه‌گذاران را تحت تأثیر قرار می‌دهد، کیفیت اطلاعات حسابداری است. از سویی دیگر از موارد با اهمیت در حوزه تصمیم‌گیری‌های اقتصادی و ادبیات مالی شرکتی، ارزش‌گذاری دارایی‌ها یا به عبارتی تعیین ارزش ذاتی دارایی‌ها می‌باشد. اولین و بنیادی‌ترین رویکرد برای این منظور، ارزش‌گذاری جریان نقد تنزیل شده است. طبق این رویکرد ارزش ذاتی دارایی، ارزش فعلی جریان‌های نقدی مورد انتظار آن دارایی خواهد بود (بدری و همکاران، ۱۳۹۲). بنابراین پیش‌بینی دقیق جریان‌های نقدی آتی شرکت برای سرمایه‌گذاران بسیار حائز اهمیت است. پژوهش‌های تجربی نشان می‌دهند، ارقام حسابداری توانایی پیش‌بینی دارند و می‌توان ارزش پیش‌بینی‌کنندگی اطلاعات حسابداری را به منزله یکی از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری پذیرفت (هندریکسن و بردا^۱، ۱۹۹۱).

در سال‌های اخیر، سرمایه‌گذاران و سهام‌داران خود را در حصار از خبرها و آنگهی‌های مربوط به انجام موارد خلاف قاعده در حسابداری گرفتار می‌بینند. این بی‌نظمی‌ها و موارد خلاف عرف حسابداری، اسامی متعددی چون حسابداری متهورانه، مدیریت سود، هموارسازی سود و حسابداری متقلبانه یا فریب‌آمیز به خود گرفته است (حساس یگانه و همکاران، ۱۳۸۹). به همین دلیل نیاز به حسابرس مستقل در چنین شرایطی ضرورت پیدا می‌کند. حسابرسی صورت‌های مالی، از مهم‌ترین ابزارهای حصول اطمینان از شفافیت اطلاعات مالی شرکت‌ها به شمار می‌رود و موجب افزایش قدرت پیش‌بینی‌کنندگی اطلاعات حسابداری می‌شود. در واقع، حسابرسی نوعی نظارت در شرکت‌ها برای کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و کنترل آزادی عمل مدیران در گزارشگری مالی است (هانون و همکاران^۲، ۲۰۰۸). بنابراین کیفیت اطلاعات حسابداری با افزایش کیفیت حسابرسی، افزایش می‌یابد و جریان‌های نقدی عملیاتی آتی که به پشتوانه این اطلاعات برآورد می‌گردد به واقعیت نزدیک‌تر خواهد شد. برخی مطالعات خارجی از قبیل پروسی و همکاران^۳ (۲۰۰۷)، فلاتح (۲۰۰۶)، داس و پاندیت (۲۰۱۰) و مطالعات داخلی همچون یعقوب‌نژاد و امیری (۱۳۸۸)، نونهال‌نهر و همکاران (۱۳۸۹)، رمضان احمدی و

1. Hendriksen and Berda
2. Hanwen et al
3. Bruce et al

جمالی (۱۳۹۲) و پورحیدری و همکاران (۱۳۹۱) بر این نکته اشاره دارند که کیفیت حسابرسی، می‌تواند پیامدهایی چون افزایش کارایی سرمایه‌گذاری، بازده آتی سهام، قابلیت اتکای اقلام تعهدی، کیفیت سود و دقت پیش‌بینی سود را داشته باشد. با این وجود پژوهشی در مورد تأثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی انجام نشده است. پژوهش پیش رو، ادبیات مربوط به این حوزه را با بررسی نقش مستقیم کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی پوشش می‌دهد، تا بتواند ارزش افزوده‌ای هرچند کوچک در ادبیات حوزه مورد پژوهش داشته باشد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

چارچوب نظری حسابداری بر پایه‌ی پیش‌بینی میزان، زمان‌بندی و عدم اطمینان مربوط به جریان‌های نقدی، بنا شده است (هندریکسن و ون بردا، ۱۹۹۱). هیئت تدوین استانداردهای حسابداری مالی با تعیین پیش‌بینی جریان‌های نقدی به عنوان یکی از اهداف اساسی گزارشگری مالی، به طور تلویحی فرض کرده‌اند که استفاده کنندگان، از میان اطلاعات تهیه شده گزارشگری مالی، الگوی تنزیل جریان‌های نقدی مورد انتظار را به کار می‌برند (ولک و تیرنی^۱، ۱۹۹۷). بخش عمده جریان‌های نقدی واحدهای تجاری را جریان‌های نقدی عملیاتی تشکیل می‌دهد. در واقع، جریان‌های نقدی عملیاتی همان سود نقدی عملیاتی واحدهای تجاری است. جریان‌های نقدی عملیاتی نسبت به سایر جریان‌های نقدی، ثبات و ماندگاری بیشتری دارد و ارتباط آن با بازده نیز قوی‌تر است (رین و همکاران^۲، ۲۰۰۶). بر همین اساس پژوهشگران برای پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی به ارائه و آزمون مدل‌های متعددی پرداخته‌اند. در این مدل‌ها از جریان‌های نقدی عملیاتی و سود عملیاتی سالهای گذشته به شکل‌های متفاوتی برای پیش‌بینی استفاده شده است. فینگر^۳ (۱۹۹۴) بیان می‌کند که سودها چه به تنهایی مورد استفاده قرار گیرند و چه به همراه جریان‌های نقدی، یک پیش‌بینی کننده مهم برای جریان‌های نقدی آتی هستند. از نظر دیچو و همکاران^۴ (۱۹۹۸) سود جاری نسبت به جریان‌های نقدی عملیاتی جاری توانایی بهتری در مورد پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی دارند. بر اساس نظر هیئت

1. Wolk and Tearney
2. Ryan et al
3. Finger
4. Dechow et al

استانداردهای حسابداری مالی نیز، سود حسابداری نسبت به جریان‌های نقدی تاریخی در پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی برتری دارد (هیات استانداردهای حسابداری مالی^۱، ۱۹۸۷). نتایج اکثر پژوهش‌ها نیز این موضوع را تایید کرده است (برای نمونه بارث و همکاران^۲، ۲۰۰۱ و لورک و ویلینگر^۳، ۲۰۰۹).

با توجه به توضیحات ارائه شده در مورد اهمیت سود در پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی، همواره کیفیت سود حسابداری با مسائل و مشکل‌های نمایندگی زیر سوال می‌رود و به دنبال آن مدیریت سود و دستکاری سود بیشتر اتفاق می‌افتد. مدیران شرکت‌ها با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری سودها را دستکاری می‌کنند تا منافع خود را حداکثر نمایند که این موضوع سبب می‌شود میزان کیفیت اطلاعات حسابداری به ویژه سود تعهدی کاهش یابد. کیفیت اقلام تعهدی معیار تشخیص ابهام موجود در مورد گردش وجه نقد آتی شرکت می‌باشد. کیفیت اقلام تعهدی از نظر سرمایه‌گذاران به معنی نزدیکی سود حسابداری به وجه نقد می‌باشد. بنابراین کیفیت ضعیف اقلام تعهدی باعث می‌شود که مبهم بودن اطلاعات افزایش یافته و ارزش پیش‌بینی کنندگی سود کاهش یابد (فرانسیس^۴ و همکاران، ۲۰۰۵). در این راستا پژوهش مشایخی و همکاران (۱۳۸۴) نشان داد که شرکت‌ها از طریق اقلام تعهدی اختیاری اقدام به مدیریت سود می‌کنند.

نوروش و همکاران (۱۳۸۴) نشان دادند که شرکت‌های بزرگ از طریق اقلام تعهدی اقدام به مدیریت سود فرصت طلبانه می‌نمایند. تاری وردی و همکاران (۱۳۹۳) نیز نشان دادند که مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی باعث کاهش دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران شده است و هدف از انجام مدیریت سود در این شرکت‌ها جهت‌گیری به سوی تحریف گزارش‌های مالی و منافع فرصت‌طلبانه دارد. احمد پور و شهسواری (۱۳۹۲) معتقدند که سود از طریق اقلام تعهدی اختیاری در شرکت‌های ورشکسته سبب می‌شود که قابلیت اطمینان سود کاهش یافته و لذا اقلام تعهدی اختیاری در پیش‌بینی سود های آینده نسبت به معیارهای کیفیت سود بیشتر بکار گرفته شوند.

همان طور که اشاره شد یکی از اهداف گزارشگری سود، پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی برای استفاده کنندگان از صورت‌های مالی است. در این راستا افراد به دنبال

1. Financial Accounting Standards Board
2. Barth et al
3. Lorek and Willinger
4. Francis et al

کیفیت سودی هستند که بتواند جریان‌های نقدی عملیاتی آتی را برآورد نماید و در صورتی که سود گزارش شده توسط واحد تجاری از کیفیت بالایی برخوردار باشد افراد بیشتری برای تصمیم‌گیری از آن استفاده می‌کنند (تاری وردی و همکاران، ۱۳۹۲). در این میان حسابرسی با کیفیت بالا یکی از راه‌های مؤثر در کنترل دستکاری سود از طریق ارقام تعهدی اختیاری می‌باشد (ایزدی‌نیا و میرزائی، ۱۳۹۴). نقش حساب‌رسان مستقل در محدود کردن اعمال نظرات فرصت طلبانه از سوی مدیریت سبب افزایش کیفیت سود و قابلیت اتکای گزارشگری می‌گردد (تاری وردی و همکاران، ۱۳۹۳). بیکر و همکاران^۱ (۱۹۹۸) بیان می‌کنند که کیفیت بالای حسابرسی، قابلیت اتکای گزارشگری را با کاهش خطاهای عمدی و غیر عمدی در سود تاریخی افزایش می‌دهد. به نظر دیفوند^۲ (۱۹۹۲) مؤسسه حسابرسی با کیفیت‌تر باعث کاهش مدیریت سود می‌شود و هر قدر میزان حساب‌هایی نظیر حساب‌های دریافتنی، حساب‌های پرداختنی و موجودی‌ها (حساب‌های مربوط به ارقام تعهدی اختیاری) بیشتر باشد تقاضا برای نظارت بهتر و حسابرسی با کیفیت‌تر افزایش می‌یابد. بنابراین با افزایش کیفیت حسابرسی و اثر بخشی فرآیند حسابرسی، کیفیت اطلاعات حسابداری به ویژه کیفیت ارقام تعهدی سود افزایش می‌یابد و انتظار می‌رود به پشتوانه آن دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی نیز افزایش یابد.

مفهوم "کیفیت حسابرسی" یکی از اجزای کیفیت گزارشگری مالی است. منظور از کیفیت گزارشگری مالی این است که گزارش‌های مالی تا چه اندازه واقعیت اقتصادی شرکت را به طور منصفانه نشان می‌دهند (دیفوند و ژانگ^۳، ۲۰۱۴). عوامل مختلفی همچون تجربیات حسابرس، میزان دعاوی حقوقی بر علیه حسابرس، اندازه مؤسسه حسابرسی، انگیزه کسب شهرت، وجود کمیته حسابرسی در واحد مورد رسیدگی، سابقه مؤسسه حسابرسی، تخصص حسابرس، بررسی هم‌پیشگان، دوره تصدی حسابرس، حق الزحمه حسابرسی و ... بر کیفیت حسابرسی تأثیر گذارند (ایزدی‌نیا و همکاران، ۱۳۹۲). در پژوهش حاضر از سه معیار اندازه مؤسسه حسابرسی، تخصص حسابرس در صنعت و دوره تصدی حسابرس که در اکثر پژوهش‌ها (اشاره شده در قسمت پیشینه پژوهش) به عنوان معیارهای کیفیت حسابرسی در نظر گرفته شده‌اند، استفاده می‌شود که در ادامه تشریح می‌شوند.

1. Becker
2. Defond
3. DeFond and Zhang

اندازه مؤسسه حسابرسی

اندازه مؤسسه حسابرسی یکی از ویژگی‌هایی است که بر کیفیت حسابرسی اثر دارد. مؤسسه‌های حسابرسی بزرگتر، خدمات حسابرسی را با کیفیت بیشتری ارائه می‌کنند، زیرا علاقه‌مندند شهرت بهتری در بازار کار کسب کنند و از طرفی چنین مؤسسه‌هایی به دلیل دسترسی به منابع و امکانات بیشتر برای آموزش حسابرسان خود و انجام آزمون‌های مختلف، خدمات حسابرسی را با کیفیت بالایی در اختیار قرار می‌دهند (دی آنجلو^۱، ۱۹۸۱). لایی و گول^۲ (۲۰۰۸) بر این عقیده‌اند که شرکت‌هایی که تحت مؤسسه‌های حسابرسی بزرگ و مشهور حسابرسی شده‌اند اقلام تعهدی کمتری نسبت به سایر شرکت‌ها نشان می‌دهند و کیفیت اقلام تعهدی بالاتری دارند. در نتیجه می‌توان انتظار داشت که با افزایش کیفیت اقلام تعهدی و کیفیت سود، دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی افزایش یابد.

تخصص حسابرس در صنعت

در پژوهش کند^۳ (۲۰۰۸) که از طریق پرسشنامه صورت گرفت و پاسخ‌دهندگان آن مؤسسه‌های حسابرسی بودند، تخصص حسابرس در صنعت بدین گونه تعریف شد: « تخصص حسابرس در صنعت شامل به وجود آوردن افکار سازنده به منظور کمک (خلق ارزش افزوده) به صاحبکاران، هم‌چنین فراهم کردن دیدگاه‌ها و یا راهکارهای تازه برای برخی از موضوعاتی می‌شود که صاحبکاران در صنایع مربوط به خود با آن رو به رو می‌شوند». جهت اندازه‌گیری تخصص حسابرس در صنعت رویکرد سهم بازار و رویکرد سهم پورتفو دو روشی هستند که در اغلب پژوهش‌ها برای سنجش این معیار استفاده می‌شوند (اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۹). دان و مایهی^۴ (۲۰۰۴)، بیان می‌کنند حسابرسانی که در صنعت مورد نظر تخصص دارند، به دلیل داشتن توانایی بیشتر در شناسایی و برخورد با مشکلات ویژه آن صنعت، می‌توانند حسابرسی را با کیفیت بیشتری انجام دهند. افزون بر این، هرچه مؤسسه حسابرسی تجربه بیشتری در صنعت خاصی کسب کند، به دلیل افزایش حسن شهرت، علاقه بیشتری به ارائه خدمات حسابرسی با کیفیت برتر پیدا

1. DeAngelo
2. Lai and Gul
3. Kend
4. Dunn and Mayhew

می‌کند. کریشنان^۱ (۲۰۰۳) معتقد است که صاحبکارانی که از حسابرس متخصص صنعت استفاده نمی‌کنند نسبت به سایرین اقلام تعهدی اختیاری بیشتری دارند که به معنای داشتن کیفیت سود پایین‌تر برای آن‌ها می‌باشد و می‌تواند دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی را کاهش دهد.

دوره تصدی حسابرس

در مورد تأثیر تداوم انتخاب حسابرس بر کیفیت حسابرسی، دو دیدگاه وجود دارد. از یک سو اعتقاد بر این است که رابطه بلندمدت میان صاحب کار و حسابرس، موجب نزدیکی بیش از حد آنان شده و این نزدیکی به استقلال حسابرس و کیفیت حسابرسی آسیب می‌رساند. دیدگاه دیگر به مشکل‌های حسابرسی در سال‌های اولیه رابطه حسابرس با صاحب کار اشاره می‌کند. بر این اساس، نداشتن آشنایی دقیق با مواردی چون نوع عملیات، سیستم حسابداری و ساختار کنترل داخلی شرکت مورد رسیدگی، افزون بر این که موجب افزایش هزینه‌های حسابرسی می‌شود، ممکن است بر احتمال دست نیافتن حسابرس به اشتباه‌ها و تخلف‌های اساسی بیفزاید (کمران^۲، ۲۰۰۵). بنابراین، در صورت تداوم انتخاب حسابرس، اشتباه‌های احتمالی اطلاعات حسابداری به آسانی کشف و این عمل، موجب افزایش کیفیت اطلاعات حسابداری و در نتیجه افزایش توان پیش‌بینی این اطلاعات می‌شود. کیم و همکاران (۲۰۰۶) و چانگک^۳ (۲۰۰۴) بر این عقیده‌اند که سطح اقلام تعهدی اختیاری در پی تغییر حسابرس کاهش می‌یابد. به اعتقاد آن‌ها اعمال هر گونه محدودیت بر روابط حسابرس و صاحبکار، کیفیت حسابرسی را بهبود می‌بخشد. مایرز و همکاران^۴ (۲۰۰۳) نیز معتقد است که با طولانی شدن همکاری حسابرس با صاحبکار، پراکندگی در توزیع اقلام تعهدی اختیاری کاهش می‌یابد، به عبارت دیگر روابط بلند مدت می‌تواند به اعمال قدرت از سوی حسابرس منجر شود تا بدین وسیله دستکاری اقلام تعهدی توسط مدیریت کاهش یابد که در نتیجه آن انتظار می‌رود دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی کاهش یابد.

1. Krishnan
2. Cameran
3. Chung
4. Myers et al

پیشینه پژوهش

کیم و همکاران^۱ (۲۰۰۳) دریافتند که تفاوت اثربخشی مؤسسه‌های حسابداری بزرگ با مؤسسه‌های حسابداری کوچک، از تضاد بین انگیزه مدیران شرکت‌ها و حساب‌رسان در گزارشگری نشأت می‌گیرد و مؤسسه‌های حسابداری بزرگ در پیشگیری از دستکاری سود، نسبت به مؤسسه‌های کوچک اثربخشی بیشتری دارند که خود موجب افزایش کیفیت اطلاعات حسابداری می‌شود. از این رو، توانایی پیش‌بینی کنندگی اطلاعات حسابداری برای جریان نقد عملیاتی آتی افزایش می‌یابد. همچنین فلاتح (۲۰۰۶) نشان داد که بالا بودن دوره تصدی حساب‌رسان، موجب افزایش شناخت و تخصص حساب‌رسان در صنعت صاحب کار شده و موجب بالا رفتن سطح کیفیت حسابداری خواهد شد. لی و رودن^۲ (۲۰۰۷) نشان دادند حسابداری با کیفیت بالاتر، رابطه مثبت و معناداری با دقت پیش‌بینی سود دارد. بنابراین، می‌توان انتظار داشت که مؤسسه‌های حسابداری مشهور (بزرگ) شرکت‌ها را به ارائه پیش‌بینی‌های دقیق‌تر سود ترغیب کنند.

چمبرز و پاین^۳ (۲۰۰۸) در پژوهشی خود به این نتیجه رسیدند، بازده عملیاتی مربوط به اقلام تعهدی غیرعادی با کیفیت حسابداری رابطه منفی دارد. بنابراین مؤسسه‌های حسابداری در فرایند گزارشگری مالی نقش کلیدی ایفا می‌کنند. جردن و همکاران^۴ (۲۰۱۰) در بررسی اثر کیفیت حسابداری بر مدیریت سود برای دستیابی به سود مورد نظر، به این نتیجه دست یافتند که صاحبکاران ۴ مؤسسه بزرگ حسابداری کمتر اقدام به جهت دهی سود به سمت دستیابی به سود مینا می‌کنند.

هامز و همکاران^۵ (۲۰۱۳) به بررسی ارتباط بین کیفیت حسابداری و اقلام تعهدی اختیاری در شرکت‌های با ارزش‌گذاری بالا پرداختند، آن‌ها برای اندازه‌گیری کیفیت حسابداری از چهار معیار اندازه مؤسسه، تخصص حساب‌رسان در صنعت، طول دوره تصدی طولانی و حساب‌رسان متخصص در صنعت با طول دوره تصدی طولانی استفاده کردند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که میان اقلام تعهدی اختیاری و کیفیت حسابداری ارتباطی معکوس برقرار است و در شرکت‌های با ارزش‌گذاری بالا شدت این رابطه کاهش می‌یابد. مجتهدزاده و آقایی (۱۳۸۳)، عوامل تأثیرگذار بر کیفیت حسابداری را مورد بررسی قرار

1. Kim et al
2. Lee and Roden
3. Chambers and Payne
4. Jordan et al
5. Houmes et al

دادند. آن‌ها معیارهایی چون، سطح دوره‌های آموزشی ضمن کار و داشتن تخصص در صنعت، اعتبار و شهرت صاحب کار و برخی موارد دیگر از جمله عوامل تأثیرگذار بر کار حسابرسی و کیفیت آن می‌دانند. ابراهیمی کردلر و سیدی (۱۳۸۷) در پژوهش خود دریافتند که اندازه مؤسسه حسابرسی باعث کاهش سطح ارقام تعهدی اختیاری می‌شود، این در حالی است که حساس یگانه و همکاران (۱۳۸۹) به تفاوت معنی‌داری بین ارقام تعهدی اختیاری شرکت‌های حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی (به عنوان مؤسسه بزرگ) و مؤسسات عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (به عنوان مؤسسات غیر بزرگ) دست نیافتند.

علوی طبری و همکاران (۱۳۸۸)، رابطه بین کیفیت حسابرسی و پیش‌بینی سود را بررسی نمودند. نتایج تحقیق آن‌ها نشان می‌دهد کیفیت حسابرسی، که بر اساس اندازه حسابرس و تخصص حسابرس در صنعت تعیین می‌شود، با پیش‌بینی دقیق‌تر سود رابطه مستقیم دارد. نونهال‌نهر و همکاران (۱۳۸۹) نیز رابطه بین کیفیت حسابرسی و کیفیت ارقام تعهدی را مورد بررسی قرار داده و دریافتند شرکت‌هایی که حسابرسی آن‌ها را حسابرسی با کیفیت بالاتر انجام داده‌اند، در مقایسه با شرکت‌هایی که حسابرسی آن‌ها به دست حسابرسانی با کیفیت پایین‌تر انجام شده است، دارای ضریب پایداری ارقام تعهدی بیشتری بوده و در نتیجه قابلیت اتکای ارقام تعهدی بالایی دارند.

آقایی و شاکری (۱۳۸۹) کاربرد نسبت‌های نقدینگی، جریان نقدی و حسابداری تعهدی در پیش‌بینی جریان نقدی عملیاتی آتی را بررسی نمودند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که مدل جریان نقدی و اجزای تعهدی سود، توان پیش‌بینی بهتری نسبت به مدل سود دارد. همچنین نتایج نشان داده‌اند نسبت‌های نقدینگی توان پیش‌بینی جریان نقد آتی را ندارند. مهدوی و صابری (۱۳۸۹)، تدوین مدل بهینه پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی را در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران را بررسی نمودند. نتایج آن‌ها نشان می‌دهد که تفکیک سود به اجزای نقدی و تعهدی، توانایی پیش‌بینی جریان‌های نقدی را افزایش می‌دهد. همچنین، مدل تفکیک سود به شش جزء نقدی و تعهدی، بهترین مدل برای پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی می‌باشد.

کرمی و همکاران (۱۳۹۰) با ملاک قراردادن دوره تصدی حسابرس به عنوان شاخصی برای کیفیت حسابرسی به بررسی رابطه آن با مدیریت سود پرداختند. در این پژوهش ابتدا رابطه میان دوره تصدی و قدر مطلق ارقام تعهدی اختیاری به عنوان انعطاف‌پذیری در

مدیریت سود مورد آزمون قرار گرفته است که نتایج آن نشان داد با افزایش دوره تصدی حسابرِس، انعطاف پذیری مدیریت در استفاده از اقلام تعهدی اختیاری افزایش می‌یابد. سپس در بررسی رابطه میان دوره تصدی و سطح اقلام تعهدی اختیاری، نتایج رابطه منفی و معنادار را نشان می‌دهد و بیانگر این ادعاست که مدیریت از انعطاف پذیری به وجود آمده در جهت منفی استفاده می‌کند.

آقایی و ناظمی اردکانی (۱۳۹۱) در پژوهشی رابطه تخصص حسابرِس در صنعت و مدیریت اقلام تعهدی اختیاری را بررسی نمودند. آن‌ها از رویکرد سهم بازار به منظور تعیین حسابرِس متخصص صنعت استفاده کردند. نتایج آن پژوهش نشان داد شرکت‌هایی که حسابرِس آن‌ها متخصص صنعت است، دارای سطح مدیریت اقلام تعهدی اختیاری پایین‌تر می‌باشند. پورحیدری و همکاران (۱۳۹۱) به بررسی ارتباط کیفیت حسابرِس با توانایی پیش‌بینی سود از دیدگاه سرمایه‌گذاران پرداختند. یافته‌های آن‌ها بیانگر آن است زمانی که صورتهای مالی شرکت‌ها توسط سازمان حسابرِس مورد رسیدگی قرار گرفته است، سرمایه‌گذاران قادر به پیش‌بینی بهتر سودهای آینده هستند. با این حال، این نتایج در شرکت‌های زیان ده قابلیت کاربرد ندارد.

جبارزاده کنگرلویی و دهقان (۱۳۹۲) نقش اقلام تعهدی در پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی را بررسی نمودند. نتایج آن‌ها نشان داد که افزودن اقلام تعهدی به مدل جریان‌های نقدی جاری، قدرت پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی را افزایش داده و همچنین قدرت توضیحی اقلام تعهدی حسابداری در پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی، در شرایط وجود دستکاری اقلام حسابداری، کاهش می‌یابد. تاری وردی و همکاران (۱۳۹۳) تأثیر مدیریت سود بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی را بررسی نمودند. آن‌ها برای دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی از طریق اجزای سود عملیاتی از مدل تعدیل شده بارث و همکاران (۲۰۰۱) استفاده نمودند. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی باعث کاهش دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی می‌شود و انجام مدیریت سود جهت‌گیری به سمت تحریف گزارش‌های مالی و منافع فرصت‌طلبانه دارد.

ایزدی‌نیا و میرزائی (۱۳۹۴) تأثیر ارزش‌گذاری بالای سهام بر رابطه بین کیفیت حسابرِس و اقلام تعهدی اختیاری را بررسی نمودند و از متغیرهای اندازه مؤسسه حسابرِس، دوره تصدی حسابرِس، تخصص حسابرِس در صنعت و حسابرِس متخصص در

صنعت با طول دوره تصدی بالا به عنوان معیارهای کیفیت حسابرسی استفاده کردند. نتایج این پژوهش نشان داد که میزان اثر منفی کیفیت حسابرسی بر اقلام تعهدی اختیاری در بین شرکت‌های با ارزش‌گذاری بالای سهام کاهش می‌یابد.

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مطالب بیان شده در بخش مبانی نظری و پیشینه و در جهت دستیابی به اهداف پژوهش فرضیه‌های پژوهش به صورت زیر تدوین می‌شود:

فرضیه اول: بین تخصص مؤسسه حسابرسی و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی، رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین اندازه مؤسسه حسابرسی و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی، رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه سوم: بین تداوم دوره تصدی حسابرسی و دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی، رابطه معناداری وجود دارد.

روش پژوهش

پژوهش پیش رو از نوع توصیفی و براساس ماهیت و روش، از نوع همبستگی است. با توجه به این که پژوهش حاضر می‌تواند در فرایند تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران مورد استفاده قرار گیرد، از نوع پژوهش‌های کاربردی به شمار می‌رود.

در این پژوهش برای تدوین مبانی نظری، از کتاب‌ها و مجله‌های تخصصی فارسی و لاتین استفاده شده است و برای گردآوری داده‌های آن، پایگاه رسمی شرکت بورس اوراق بهادار تهران، صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی و نرم‌افزار ره‌آورد نوین استفاده شده است. در این مرحله پس از جمع‌آوری داده‌های آماری برای جمع‌بندی و محاسبات مورد نیاز، از نرم‌افزار اکسل و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Eviews نسخه ۸ استفاده گردیده است.

جامعه آماری این پژوهش، کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ هستند که برای انتخاب نمونه از کل داده‌های در دسترس استفاده شده است. در گام اول، تمام شرکت‌هایی که می‌توانستند در نمونه‌گیری شرکت کنند انتخاب شدند. در گام دوم از بین کلیه شرکت‌های موجود، شرکت‌هایی که واجد

هر یک از شرایط زیر نبوده‌اند، حذف شده و در نهایت شرکت‌های باقی مانده برای آزمون فرضیه‌ها انتخاب شده‌اند:

- سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد.
  - جزء شرکت‌های واسطه‌گری مالی (بانک‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها و لیزینگ) نباشد. در این گونه شرکت‌ها دستکاری سود از طریق ارقام تعهدی اختیاری کمتر صورت می‌گیرد و بیشتر از طریق فروش سرمایه‌گذاری‌ها و سایر روش‌ها انجام می‌شود (تاری وردی و همکاران، ۱۳۹۳).
  - کلیه داده‌های مورد نیاز پژوهش برای شرکت‌های مورد بررسی موجود باشد.
  - معاملات سهام شرکت بیش از یک ماه در بورس اوراق بهادار متوقف نباشد.
  - شرکت طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ تغییر سال مالی نداده باشد.
- در نهایت تعداد ۹۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، شرکت‌های نمونه این پژوهش را تشکیل دادند.

مدل و متغیرهای پژوهش

پس از گردآوری مشاهدات، به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش، مدل (۱) برآورد شده

$$CFOFA_t = \gamma_0 SPEC_{it} + \gamma_1 TENURE_{it} + \gamma_2 AUDITSIZE_{it} + \gamma_3 FIRMSIZE_{it} + \gamma_4 MTB_{it} + \varepsilon_t \quad (1 \text{ مدل})$$

است:

که در آن $CFOFA$ دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی، $SPEC$ تخصص مؤسسه حسابرسی در صنعت، $TENURE$ دوره تصدی حسابرس، $AUDITSIZE$ اندازه مؤسسه حسابرسی، $FIRMSIZE$ اندازه شرکت و MTB شاخص رشد می‌باشند.

متغیر وابسته

دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی ($CFOFA$): در این پژوهش از مدل بارث و همکاران (۲۰۰۱) برای تعیین دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی استفاده می‌شود. همچنین تاری وردی و همکاران (۱۳۹۳) و مهدوی و صابری (۱۳۸۹) این مدل را به عنوان مدل برتر برای پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی در میان شرکت‌های بورس

اوراق بهادار تهران در پژوهش خود استفاده نموده‌اند. مدل مذکور به شرح زیر می‌باشد:

$$CFO_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 CFO_{it} + \beta_2 \Delta AR_{it} + \beta_3 \Delta INV_{it} + \beta_4 \Delta AP_{it} + \beta_5 DEPR_{it} + \beta_6 OTHER_{it} + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۲)}$$

که در آن CFO_{it} جریان نقدی حاصل از عملیات برای شرکت i در سال t ، ΔAR_{it} تغییر در حساب‌های دریافتی، ΔINV_{it} تغییر در موجودی‌ها، ΔAP_{it} تغییر در حساب‌های پرداختنی و بدهی‌های معوق، $DEPR_{it}$ هزینه استهلاک دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود، $OTHER_{it}$ خالص سایر اقلام تعهدی است که طبق رابطه (۱) محاسبه می‌شود:

$$OP_{it} - (CFO_{it} + \Delta AR_{it} + \Delta INV_{it} + \Delta AP_{it} + DEPR_{it}) \quad \text{رابطه (۱)}$$

OP_{it} سود عملیاتی است. همچنین متغیرهای مدل (۲) با استفاده از دارایی‌های ابتدای دوره همگن شده‌اند.

معیار تجربی اندازه‌گیری دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی، قدر مطلق پسماند-های مدل (۲) یعنی $CFOFA = |\varepsilon_{it}|$ می‌باشد. این پسماندها عدم ارتباط جریان‌های نقدی عملیاتی آتی با سودهای عملیاتی جاری را منعکس می‌کند. هر قدر اندازه پسماندها کمتر باشد، نشان‌گر بالاتر بودن دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی می‌باشد.

متغیرهای مستقل

اندازه مؤسسه حسابرسی (AUDITSIZE): اندازه مؤسسه حسابرسی یک متغیر موهومی است که اگر شرکت از سوی سازمان حسابرسی مورد رسیدگی قرار گرفته باشد، عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر را می‌پذیرد (حساس یگانه و همکاران، ۱۳۸۹).

تخصص حسابرس در صنعت (SPEC): در این پژوهش از سهم بازار به عنوان شاخصی برای اندازه‌گیری تخصص حسابرس در صنعت استفاده شده است. هر چه سهم بازار مؤسسه‌ی حسابرسی بیشتر باشد، تخصص صنعت و تجربه‌ی آن نسبت به دیگر رقبا بیشتر است. سهم بازار مؤسسه حسابرسی مجموع دارایی‌های تمام صاحبکاران یک مؤسسه حسابرسی خاص در یک صنعت خاص تقسیم بر مجموع دارایی‌های صاحب‌کاران در این صنعت است و فرمول آن به شرح زیر است: (سان و لیو، ۲۰۱۳؛ اعتمادی و همکاران، ۱۳۸۸)

$$MS_{ik} = \frac{\sum_{j=1}^{J_{ik}} TA_{ijjk}}{\sum_{i=1}^{I_k} \sum_{j=1}^{J_{ik}} TA_{ijjk}} \quad \text{رابطه ۲}$$

که در آن، MS_{ik} سهم بازار مؤسسه‌ی حسابداری نام در صنعت k ؛ TA مجموع دارایی‌های صاحب کاران؛ i نماد مؤسسه‌ی حسابداری؛ j نماد شرکت صاحب کار؛ k نماد صنعت مورد نظر؛ J_{ik} نماد تعداد صاحب کاران مؤسسه‌ی حسابداری نام در صنعت k و I_k نماد تعداد موسسات حسابداری در صنعت k است. با پیروی از سان و ليو (۲۰۱۳) و اعتمادی و همکاران (۱۳۸۸)، مؤسساتی در این تحقیق به عنوان متخصص صنعت در نظر گرفته می‌شوند که سهم بازارشان بر اساس معادله زیر برقرار باشد:

$$MS_{ik} > \frac{1}{N_k} * 1.2 \quad \text{رابطه ۳}$$

که در آن، N_k تعداد شرکت‌های موجود در صنعت k است. بنابراین، اگر شرکت توسط مؤسسه حسابداری متخصص صنعت حسابداری شده باشد $SPEC=1$ ، در غیر این صورت صفر خواهد بود.

دوره تصدی حسابرسان (TENURE): میزرا^۱ (۱۹۹۷) بر این باورند که تداوم انتخاب حسابرسان، تعداد سال‌های پیاپی است که یک حسابرسان مسئولیت حسابداری یک شرکت را برعهده می‌گیرد. برای گردآوری اطلاعات تداوم انتخاب حسابرسان، از گزارشهای حسابداری شرکت‌ها استفاده می‌شود. با توجه به در دسترس بودن این گزارش‌ها از سال ۱۳۷۶ این سال به منزله سال پایه انتخاب شده است.

متغیرهای کنترلی

اندازه شرکت (FIRMSIZE): برابر با لگاریتم ارزش دفتری جمع دارایی‌های شرکت می‌باشد.

شاخص رشد (MTB): برابر نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام می‌باشد.

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی

برای در اختیار قرار دادن نمایی کلی از خصوصیات مهم متغیرهای محاسبه شده، در جدول (۱) برخی از مفاهیم آمار توصیفی این متغیرها، شامل میانگین، میانه، انحراف معیار، حداقل و حداکثر مشاهدات درج شده‌اند.

جدول (۱) آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	نماد	میانگین	میانه	حداکثر	حداقل	انحراف معیار
دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی	CFOFA	۰/۰۶۵	۰/۰۶۱	۰/۲۲۷	۰/۰۰۰	۰/۰۴۸
اندازه مؤسسه حسابرسی	AUDIT SIZE	۰/۲۱۳	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۴۱۰
تخصص حسابرس	SPEC	۰/۳۹۰	۰/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۴۸۹
دوره تصدی حسابرس	TENUR	۳/۷۸۶	۳/۰۰۰	۹/۰۰۰	۱/۰۰۰	۲/۴۶۴
اندازه شرکت	FIRM SIZE	۱۳/۳۳۶	۱۳/۴۶۲	۱۵/۲۰۹	۱۱/۳۳۷	۰/۸۲۶
شاخص رشد	MTB	۲/۵۲۴	۱/۹۳۱	۸/۵۷۱	۰/۴۶۷	۱/۸۱۶

میانگین و میانه متغیر دقت پیش‌بینی ۰/۰۶۵ و ۰/۰۶۱ است. میانگین و میانه تخصص صنعت حسابرس برابر ۰/۳۹ و صفر است. میانگین دوره تصدی حسابرس ۳/۷۸ است و نشان می‌دهد بیشتر شرکت‌ها مورد بررسی تقریباً برای ۴ سال حسابرس خود را تغییر نداده‌اند. از آن‌جا که متغیر اندازه مؤسسه حسابرسی یک متغیر موهومی (صفر و یکی) می‌باشد آماره‌های میانگین و میانه برای آن معنایی نداشته و ارائه نشده‌اند. به طور کلی نزدیک بودن میانگین و میانه متغیرها نشان می‌دهد که داده‌های پژوهش از توزیع نرمالی برخوردارند.

آمار استنباطی

برآورد دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی

ابتدا برای محاسبه دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی (متغیر وابسته) مدل ۲ برآورد شده‌است و باقی‌مانده‌های آن به عنوان معیار دقت پیش‌بینی برای آزمون فرضیه‌های

پژوهش استفاده شده است. نتایج برآورد مدل ۲ در جدول (۲) مشاهده می شود.

جدول (۲) برآورد مدل ۲ برای تعیین دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی

متغیرها	ضریب	تی استیودنت	معناداری	VIF
عرض از مبدأ	۰/۰۰۱	۰/۰۵۷	۰/۹۵۴	۱/۰۶۴
<i>CFO</i>	۰/۵۲۵*	۸/۳۲۷	۰/۰۰۰	۱/۱۸۹
ΔAR	۰/۳۰۹*	۳/۶۳۹	۰/۰۰۰	۱/۲۹۲
ΔINV	۰/۳۸۹*	۳/۹۲۱	۰/۰۰۰	۱/۰۸۹
ΔAP	۰/۵۴۵*	۵/۲۴۲	۰/۰۰۰	۱/۰۸۰
<i>DEPR</i>	۰/۸۱۳	۱/۱۲۴	۰/۲۶۲	۱/۰۷
<i>OTHER</i>	۰/۳۸۰*	۴/۰۹۸	۰/۰۰۰	۱/۰۶۲
ضریب تعیین	۴۸/۹۰ درصد	ضریب تعیین تعدیل شده	۴۲/۳۲ درصد	
دوربین-واتسون	۲/۲۷	آماره فیشر (معناداری)	۶/۷۳۳* (۰/۰۰)	
آماره چاو (معناداری)	۲/۰۶ (۰/۰۸)	آماره بروش-پاگان (معناداری)	۱/۲۰ (۰/۲۷)	

* معناداری در سطح ۱ درصد

با توجه به جدول (۲) معنادار نبودن آماره‌های چاو^۱ (۲/۰۶) و بروش-پاگان^۲ (۱/۲۰) نشان می‌دهد برای برآورد مدل مذکور رویکرد داده‌های ترکیبی به ترتیب بر رویکردهای اثرهای ثابت^۳ و تصادفی^۴ ارجحیت دارد. همچنین نتایج نشان می‌دهد ضریب متغیرهای جریان‌های نقدی عملیاتی (۰/۵۲۵)، تغییرمانده حساب‌های دریافتی (۰/۳۰۹)، تغییرمانده موجودی مواد و کالا (۰/۳۸۹)، تغییرمانده حساب‌های پرداختی (۰/۵۴۵) و سایر اقلام تعهدی (۰/۳۸۰) همگی در سطح ۱ درصد معنادارند. مقادیر آماره عامل تورم واریانس^۵ نیز نشان می‌دهد متغیرهای مستقل با هم مشکل هم‌خطی^۶ ندارند. زمانی که مقدار آماره عامل تورم واریانس کمتر از ۵ (در برخی دیگر از منابع عدد ۱۰ نیز ذکر شده است) باشد، شواهدی از وجود هم‌خطی چندگانه بین متغیرهای مستقل مدل وجود ندارد (افلاطونی، ۱۳۹۲). معناداری آماره فیشر (۳/۰۱) در سطح ۱ درصد بیانگر معناداری کل مدل است. ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده^۷ نشان می‌دهد متغیرهای مستقل حدود ۴۲ درصد

1. Chow test
2. Breusch-Pagan test
3. Fixed effects
4. Random effects
5. Variance Inflation Factor (VIF)
6. Multicollinearity
7. Adjusted R-squared

از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌کنند. مقدار آماره دوربین - واتسون^۱ (۱/۹۲۰) نیز نشان می‌دهد باقی مانده‌های مدل (۲) که نشان‌دهنده دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی هستند، خود همبستگی سریالی ندارند. لذا نتایج بدست آمده کاذب نیست و برای محاسبه متغیر وابسته در این پژوهش، می‌توان بدان اتکا نمود.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها

برای آزمون هر سه فرضیه پژوهش مدل (۱) برآورد گردیده که نتایج آن در جدول (۳) ارائه شده است. با توجه به معنادار بودن آماره‌های چاو (۱/۴۸) و بروش - پاگان (۱۰۵/۳۰) نشان می‌دهد برای برآورد مدل مذکور به ترتیب رویکردهای اثرهای ثابت و تصادفی رویکرد داده‌های ترکیبی ارجحیت دارند و آماره آزمون هاسمن^۲ (۱۹/۵۱) نشان می‌دهد که رویکرد اثرهای ثابت بر رویکرد اثرهای تصادفی ارجحیت دارد. نتایج برآورد مدل (۱) با رویکرد اثرات ثابت در جدول (۳) مشاهده می‌شود.

جدول (۳) برآورد مدل ۱ برای آزمون فرضیه‌های اول، دوم و سوم

متغیرها	ضریب	تی استیودنت	معناداری	VIF
عرض از مبدأ	۱/۲۱۷*	۲۳/۵۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۰۲
SPEC	۰/۱۰۹**	۲/۰۹۶	۰/۰۴۰	۱/۱۰۸
TENURE	-۰/۰۱۵**	۲/۰۷۴	۰/۰۴۱	۱/۰۶۸
AUDITSIZE	۰/۰۸۴**	۲/۱۲۳	۰/۰۳۴	۱/۰۰۵
FIRMSIZE	۷/۳۱۰*	۲/۷۲۲	۰/۰۰۷	۱/۲۶۰
MTB	-۰/۰۰۹*	-۵/۰۵۹	۰/۰۰۰	۱/۰۰۳
ضریب تعیین تعدیل شده	۳۷/۹۹ درصد	آماره فیشر (معناداری)	۲/۸۱*	(۰/۰۰)
دوربین - واتسون	۲/۴۵	آماره هاسمن	۱۹/۵۱*	(۰/۰۰)
آماره چاو (معناداری)	۱/۴۸** (۰/۰۲)	آماره بروش - پاگان (معناداری)	۱۰۵/۳۰*	(۰/۰۰)

*معناداری در سطح ۱ درصد. **معناداری در سطح ۵ درصد

نتایج نشان می‌دهد که ضریب متغیرهای تخصص حسابرس در صنعت (۰/۱۰۹)، دوره تصدی حسابرس (۰/۰۱۵-) و اندازه حسابرس همگی در سطح ۵ درصد معنادارند و

1. Durbin-Watson
2. Hausman Test

ضریب‌های عرض از مبدأ (۱/۲۱۷)، اندازه شرکت (۷/۳۱۰) و ارزش بازار به ارزش دفتری (۰/۰۰۹-) نیز در سطح ۱ درصد معنادار هستند. مقدار شاخص عامل تورم واریانس نیز نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل با هم مشکل همخطی شدید ندارند. معناداری آماره فیشر (۲/۸۱) در سطح ۱ درصد نشان‌دهنده معناداری کلی مدل برآورد شده است. مقدار آماره دورین واتسون (۲/۴۵) حاکی از عدم وجود مشکل خودهمبستگی سریالی مرتبه اول در اجزای اخلاص مدل برآورد شده است. لذا نتایج مدل برآورد شده کاذب نیست و برای آزمون فرضیه‌های اول و دوم و سوم (در حالت رابطه خطی)، قابل اتکاست. ضریب تعیین تعدیل شده نیز نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل حدود ۳۸ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین می‌نمایند.

مثبت و معنادار بودن ضریب تخصص حسابرس در صنعت نشان می‌دهد که تخصص حسابرس در صنعت با دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی رابطه مثبت و معناداری دارد. در نتیجه شرکت‌هایی که از سوی حسابرسان متخصص درصنعت حسابرسی می‌شوند، جریان‌های نقدی عملیاتی پیش‌بینی شده آن‌ها با مقادیر واقعی انحراف کمتری دارد. بنابراین وجود حسابرسان متخصص در افزایش کیفیت گزارشگری مالی و افزایش دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی نقش مهمی ایفا می‌کند. این موضوع بیانگر عدم رد فرضیه اول پژوهش است.

همچنین مثبت و معنادار بودن ضریب متغیر اندازه مؤسسه حسابرسی بیانگر آن است که بین اندازه مؤسسه حسابرسی با دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. در نتیجه شرکت‌هایی که از سوی مؤسسه‌های بزرگ حسابرسی می‌شوند، جریان‌های نقدی عملیاتی پیش‌بینی شده آن‌ها با مقادیر واقعی انحراف کمتری دارد. آنان معتقد هستند که مؤسسه‌های حسابرسی بزرگ، به دلیل حفظ حسن شهرت خود، موجب کاهش ریسک اطلاعاتی و افزایش کیفیت گزارشگری می‌شوند که در نتیجه، سرمایه‌گذاران نسبت به جریان‌های نقدی عملیاتی آتی و صحت آن اطمینان پیدا می‌کنند. این موضوع بیانگر عدم رد فرضیه دوم پژوهش است.

از سویی دیگر با توجه به جدول (۳) منفی و معنادار بودن ضریب دوره تصدی حسابرس نشان می‌دهد که بین دوره تصدی حسابرس با دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. نتایج بیان می‌کند که با افزایش تداوم حسابرسی، دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی کاهش می‌یابد. بنابراین بر اساس دیدگاه اول تداوم

حسابرس، رابطه بلندمدت میان صاحبکار و حسابرس، موجب نزدیکی بیش از حد آنان شده و این نزدیکی، به استقلال حسابرس آسیب رسانده و موجب کاهش کیفیت حسابرسی شده است که نتیجه آن، کاهش قدرت پیش‌بینی کنندگی اطلاعات حسابداری برای جریان‌های نقدی عملیاتی آتی است. مثبت بودن ضریب اندازه شرکت و منفی بودن ضریب نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری، به ترتیب رابطه مستقیم و معکوس با دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی را نشان می‌دهند.

نتیجه‌گیری

سود حسابداری از ارقام با اهمیت در پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی مورد انتظار به شمار می‌رود. با افزایش تضاد منافع میان مدیران و مالکان و بروز مسائل نمایندگی، کیفیت سود حسابداری زیر سوال می‌رود. مدیران شرکت‌ها با استفاده از اقلام تعهدی اختیاری، سودها را دستکاری می‌کنند تا منافع خود را حداکثر نمایند. این موضوع سبب می‌شود میزان کیفیت اطلاعات حسابداری، به ویژه سود تعهدی کاهش یابد. در این میان نقش حسابرسان مستقل در محدود کردن اعمال نظرات فرصت طلبانه از سوی مدیریت سبب افزایش کیفیت سود و قابلیت اتکای گزارشگری می‌گردد. بنابراین با افزایش کیفیت حسابرسی، کیفیت اطلاعات حسابداری به ویژه کیفیت اقلام تعهدی سود افزایش می‌یابد و انتظار می‌رود به پشتوانه آن دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی نیز افزایش یابد. بر همین اساس در این پژوهش تلاش گردید تا با استفاده از سه معیار تخصص حسابرسان در صنعت، اندازه مؤسسه حسابرسی و دوره تصدی حسابرس، اثر مستقیم کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی بررسی گردد. نتایج حاصل شده حاکی از این است که مؤسسه‌های حسابرسی بزرگ، به دلیل برخورداری از منابع، امکانات و شهرت بیشتر، خدمات حسابرسی را با کیفیت بیشتری انجام می‌دهند و در نتیجه کیفیت اطلاعات مالی و دقت پیش‌بینی کنندگی آن‌ها برای جریان‌های نقدی عملیاتی آتی افزایش می‌یابد. و این نتیجه با پژوهش‌های کیم و همکاران (۲۰۰۳)، جردن و همکاران (۲۰۱۰)، ابراهیمی کردلر و سیدی (۱۳۸۷) و پورحیدری و همکاران (۱۳۹۱) سازگاری دارد. در حالی که با نتایج پژوهش حساس یگانه و همکاران (۱۳۸۹) سازگار نیست.

نتایج همچنین نشان داد که حسابرسان متخصص در یک صنعت، به دلیل شناختی که از پیچیدگی صنعت دارند، می‌توانند تأثیر بسزایی بر قابلیت اتکای اطلاعات ارائه شده برای

پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی برای سرمایه‌گذاران داشته باشند. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های لی و رودن (۲۰۰۸)، مجتهدزاده و آقایی (۱۳۸۳)، علوی طبری و همکاران (۱۳۸۸) و آقایی و ناظمی اردکانی (۱۳۹۱) سازگاری دارد.

در مورد دوره تصدی نتایج بیانگر این است که تداوم انتخاب حسابرس به دلیل ایجاد روابط نزدیک با صاحبکار منجر به کاهش استقلال حسابرس شده یا سبب آشنایی بیشتر صاحبکار با رویه‌های رسیدگی و نظرات حسابرس گردیده است که می‌تواند سبب فایق آمدن مدیران بر حسابرسان در استفاده از اقلام تعهدی اختیاری و مدیریت سود گردد که موجب کاهش کیفیت گزارشگری مالی می‌شود و در نتیجه دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی کاهش یابد. این موضوع با نتیجه پژوهش کرمی و همکاران (۱۳۹۰) سازگار است. در مقابل نتیجه مطالعه فلاتح (۲۰۰۶) در مورد دوره تصدی حسابرس با نتیجه این پژوهش همسو نیست. به طور کلی بر اساس نتایج بدست آمده، می‌توان معیارهای کیفیت حسابرسی را معیاری منطقی برای اتکا به اطلاعات حسابداری دانست. به این ترتیب، جریان‌های نقدی عملیاتی که با کمک اطلاعات حسابداری رسیدگی شده از سوی حسابرسان متخصص و مشهور پیش‌بینی می‌شود، به واقعیت نزدیک‌تر خواهد شد، اما این موضوع در مورد دوره تصدی حسابرس صدق نمی‌کند.

پیشنهاد‌های حاصل از نتایج پژوهش

۱. با توجه به نتیجه پژوهش مبنی بر تأثیر مثبت اندازه مؤسسه حسابرسی و تخصص حسابرس در صنعت بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی، به جامعه حسابداران رسمی پیشنهاد می‌گردد که مؤسسه‌های حسابرسی را بر اساس اندازه و تخصص آنها در صنایع مختلف طبقه‌بندی نمایند.

۲. یافته‌های پژوهش نشان داد، طولانی شدن مدت تصدی حسابرس، موجب کاهش کیفیت حسابرسی می‌شود. با توجه به این یافته می‌توان به مجمع عمومی شرکت‌ها پیشنهاد کرد طی سال‌های متمادی از حسابرسان متفاوتی برای حسابرسی صورت‌های مالی استفاده کنند.

پیشنهاد برای پژوهش‌های آتی

۱. به بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی با

- توجه به معیارهای دیگری از کیفیت حسابرسی نظیر استقلال، نوع اظهار نظر حسابرس، سابقه مؤسسه‌های حسابرسی، بررسی هم‌پیشگان، رتبه‌بندی کیفی مؤسسه‌های حسابرسی از نظر جامعه حسابداران رسمی و حق الزحمه حسابرسی، پرداخته شود.
۲. به بررسی اثر نوع مدیریت سود (از طریق اقلام تعهدی مثبت و منفی) بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی پرداخته شود.
۳. تأثیر شرایط اقتصادی با در نظر گرفتن شاخص‌هایی چون نرخ بهره و نرخ رشد اقتصادی بر اطلاعات حسابداری در پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی بررسی گردد.
۴. تأثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی در میان شرکت‌های واسطه‌گری مالی (سرمایه‌گذاری، بیمه‌ای، بانکی، لیزینگ) به طور جداگانه بررسی گردد.

محدودیت‌های پژوهش

۱. با توجه به در دسترس نبودن اطلاعات کافی در مورد مؤسسه‌های عضو جامعه حسابداران رسمی در بازه زمانی پژوهش، فقط سازمان حسابرسی برای معیار اندازه مؤسسه حسابرسی انتخاب شد و مؤسسه‌های بزرگ جامعه حسابداران رسمی در این طبقه‌بندی، در دسته مؤسسه‌های کوچک قرار گرفت.
۲. از آنجایی که ۹۷ شرکت برای نمونه انتخاب شد، این احتمال وجود دارد که نمونه‌های انتخابی معرف کل صنایع شرکت‌های بورسی نباشد، بنابراین امکان دارد مؤسسه‌ای در صنعت متخصص باشد، ولی به دلیل وجود تعداد کم شرکت‌های آن صنعت در نمونه، حسابرس متخصص اعلام نشود.
۳. با توجه به محدود بودن جامعه آماری به شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، تسری نتایج به سایر شرکت‌ها باید با احتیاط انجام شود.

منابع

- آقایی، محمد علی و شاکری، امیر. (۱۳۸۹). کاربرد نسبت‌های نقدینگی، جریان نقدی و حسابداری تعهدی در پیش‌بینی جریان نقدی عملیاتی آتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه حسابداری مالی*، سال سوم، شماره ۵: ۱۶-۱.
- آقایی، محمد علی؛ ناظمی اردکانی، مهدی. (۱۳۹۱). تخصص حسابرس در صنعت و مدیریت اقلام تعهدی اختیاری. *دانش حسابرسی*، سال دوازدهم، شماره ۴۶: ۱۷-۴.
- ابراهیمی کردلر، علی و سیدی، سید عزیز. (۱۳۸۷). نقش حسابرسان مستقل در کاهش اقلام تعهدی اختیاری. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱۵ سال پانزدهم شماره ۵: ۱۶-۳.
- احمدپور، احمد و شهسواری، معصومه. (۱۳۹۲). مدیریت سود و تأثیر کیفیت سود بر سودآوری آتی شرکتهای ورشکسته بورس اوراق بهادار تهران، *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، سال یازدهم، شماره ۴۱: ۵۸-۳۷.
- اعتمادی، حسین؛ آذر، عادل و ناظمی اردکانی، مهدی. (۱۳۸۹). بررسی نقش تخصص حسابرس در صنعت بر مدیریت واقعی سود و عملکرد عملیاتی آتی. *دانش حسابداری*، سال اول شماره ۱: ۲۸-۹.
- اعتمادی، حسین؛ محمدی، امیر و ناظمی اردکانی، مهدی. (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین تخصص صنعت حسابرس و کیفیت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *پژوهش‌های حسابداری مالی*، سال اول شماره ۱: ۳۲-۱۷.
- افلاطونی، عباس (۱۳۹۲). تجزیه و تحلیل آماری با Eviews در پژوهش‌های حسابداری و مدیریت مالی، تهران، انتشارات ترمه.
- ایزدی‌نیا، ناصر و میرزائی، مهدی. (۱۳۹۴). تأثیر ارزش‌گذاری بالای سهام بر رابطه بین کیفیت حسابرسی و اقلام تعهدی اختیاری. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، سال سیزدهم شماره ۴۵: ۹۶-۷۳.
- ایزدی‌نیا، ناصر؛ علی‌مرادی، افسر و غنی‌زاده، بهرام. (۱۳۹۲). کیفیت حسابرسی. *حسابدار رسمی*، ۲۱: ۶۸-۵۹.
- پورحیدری، امید؛ زارع‌زاده مهریزی، محمد صادق و تاکر، رضا. (۱۳۹۱). بررسی ارتباط کیفیت حسابرسی با توانایی پیش‌بینی سود از دیدگاه سرمایه‌گذاران. *دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، سال اول شماره ۴: ۲۵-۱۵.

- تاری وردی، یداله؛ مرادزاده فرد، مهدی و رستمی، مریم. (۱۳۹۳). تأثیر مدیریت سود بر دقت پیش‌بینی سود بر دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی آتی. پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، سال ششم، شماره ۲۱: ۱۷۲-۱۴۱.
- جبارزاده کنگرلویی، سعید؛ دهقان، سعید و خانقاهی، بیتا. (۱۳۹۲). نقش اقلام تعهدی حسابداری در پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی در شرکت‌های پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران. مطالعات حسابداری و حسابرسی، سال دوم شماره ۶: ۴۷-۳۲.
- حساس یگانه، یحیی؛ بولو، قاسم و فرخی نژاد، فاطمه. (۱۳۸۹). رابطه بین اقلام تعهدی اختیاری و گزارش حسابرسی. دانش حسابرسی، سال دهم، شماره ۳: ۲۱-۶.
- دمودران، آسوات. (۲۰۱۰). مالی شرکتی پیشرفته رویکرد کاربرد. بدری، احمد؛ فرهادی، روح اله و شهریاری، سارا. انتشارات نص، ۱۳۹۲، چاپ اول، تهران، ۵۱۲-۴۸۹.
- رمضان احمدی، محمد و جمالی، کامران. (۱۳۹۲). تأثیر کیفیت حسابرسی بر بازده آتی سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، سال بیستم شماره ۴: ۲۰-۱.
- علوی طبری، سید حسین؛ خلیفه سلطان، سید احمد و شهبندیان، ندا. (۱۳۸۸). کیفیت حسابرسی و پیش‌بینی سود. تحقیقات حسابداری، سال اول، شماره ۳: ۳۵-۲۲.
- کرمی، غلامرضا؛ بذرافشان، آمنه و محمدی، امیر. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین دوره تصدی حسابرسی و مدیریت سود. دانش حسابداری، سال دوم، شماره ۴: ۸۲-۶۵.
- مجتهدزاده، ویدا؛ آقایی، پروین. (۱۳۸۳). عوامل مؤثر بر کیفیت حسابرسی مستقل از دیدگاه حسابرسان مستقل و استفاده‌کنندگان. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، سال یازدهم شماره ۳۸: ۷۶-۵۳.
- مشایخی، بیتا؛ کرمی، غلامرضا؛ مهرانی، کاوه؛ مهرانی، ساسان. (۱۳۸۴). نقش اقلام تعهدی اختیاری در مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، سال دوازدهم شماره ۴۲: ۷۴-۶۱.
- مهدوی، غلامحسین و صابری، مهدی. (۱۳۸۹). تعیین مدل بهینه پیش‌بینی جریان‌های نقدی عملیاتی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پیشرفت‌های حسابداری، سال سوم شماره ۵۸: ۲۵۵-۱۹۹.
- نوروش، ایرج؛ سپاسی، سحر؛ نیکبخت، محمدرضا. (۱۳۸۴). بررسی مدیریت سود در

- شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تهران. *علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، سال بیست و دوم شماره ۲: ۲۱-۱.
- نونهال‌نهر، علی اکبر؛ جبارزاده کنگرلویی، سعید و پورکریم، یعقوب. (۱۳۸۹). رابطه بین کیفیت حسابرس و قابلیت اتکای اقلام تعهدی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، سال هفدهم شماره ۶۱: ۶۸-۵۳.
- یعقوب نژاد، احمد و امیری، محمد. (۱۳۸۸). بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت گزارش‌های حسابرسی و تأثیر عوامل مذکور بر ضریب همبستگی تغییرات قیمت و تغییرات سود سهام. *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، سال اول شماره ۱: ۷۴-۵۵.
- Barth, M., Cram, D., & Nelson, K. (2001). Accruals and the prediction of future cash flows. *The Accounting Review*, 76 (1): 27-58.
- Becker, C. L., DeFond, M. L., Jiambalvo, J., & Subramanyam, K. R. (1998). The effect of audit quality on earnings management. *Contemporary accounting research*, 15 (1), 1-24.
- Bruce, B., Jong, H., & Tony, K. (2007). Audit Quality and Properties of Analyst Earning Forecasts. *Social Science Research Network*, 24 (7): 600-623.
- Cameran, M. (2005). Audit fees and the large auditor premium in the Italian market. *International Journal of Auditing*, 21(9): 129-46.
- Chambers, D., & Payne, J. (2008). Audit Quality and Accrual Reliability: Evidence from the Pre-and Post-Sarbanes-Oxley Periods. Working Paper. Available at SSRN: <http://ssrn.Com>, abstract=1136787.
- Chung, H. (2004). Selective mandatory auditor rotation and audit quality: An empirical investigation of auditor designation policy in Korea. *Krannert Graduate School of Management Purdue University, Thesis Project*.
- Das, S. & Pandit, SH. (2010). Audit Quality, Life-Cycle Stage and the management earnings forecasts in IPO prospectuses. *Journal of Business Finance & Accounting*, (30): 125-167.
- DeAngelo, L. E. (1981). Auditor Size and Audit Quality. *Journal of Accounting and Economics*, 3(3): 183-199.
- Dechow, P. M., Kothari, S. P., & Watts, R. L. (1998). The relation between earnings and cash flows. *Journal of accounting and Economics*, 25(2), 133-168.
- Defond, M. L. (1992). The association between changes in client firm agency costs and auditor switching. *Auditing*, 11(1), 16-31
- DeFond, M., & Zhang, J. (2014). "A review of archival auditing research". *Journal of Accounting and Economics*. In Press, doi:10.1016/j.jacceco.2014.08.007.
- Dunn K. & Mayhew, M. (2004). Audit firm industry specialization

- and client disclosure quality. *Review of Accounting Studies*, 9 (1): 35 - 58.
- Fallatah, Y. (2006). The Role of Asset Reliability and Auditor Quality in Equity Valuation: A dissertation of the requirements for the degree of Doctor or Philosophy. Florida Atlantic University; Available at UMI Microform.
- Fallatah, Y. (2006). The Role of Asset Reliability and Auditor Quality in Equity Valuation: A dissertation of the requirements for the degree of Doctor or Philosophy. Florida Atlantic University; Available at UMI Microform.
- Financial Accounting Standards Board (FASB) (1978). *Statement of Financial Accounting Concepts No. 1: Objectives of Financial Reporting by Business Enterprises*. Norwalk, City: FASB.
- Finger, C. A. (1994). The ability of earnings to predict future earnings and cash flow. *Journal of accounting research*, 32(2): 210-223.
- Francis, J., LaFond, R., Olsson, P., & Schipper, K. (2005). The market pricing of accruals quality. *Journal of accounting and economics*, 39 (2), 295-327.
- Hanwen, C., Jeff, Z., Chen, G., & Lobo, W. (2008). Effects of Audit Quality on Cost of Equity Capital and Earnings Management: Evidence from China. Available in <http://www.SSRN.com>.
- Hendriksen, E., & Van Breda, M. (1991). *Accounting Theory*, Southern Methodist University; Illinois USA.
- Houmes, R, Foley, M., & Cebula, R, J. (2013). " Audit Quality and Overvalued Equity" *Accounting Research Journal*. Vol. 26 No. 1, 2013 : 56-74.
- Jordan, C.E. Clark, J.S. & Hames, C.C. (2010). The impact of audit quality on earnings management to achieve user reference points in EPS. *The Journal of Applied Business Research*, 26, 19-30.
- Kend, Michael. (2008). Client industry audit expertise: towards a better understanding, *Pacific Accounting Review*, Vol. 20, PP. 49-62.
- Kim, J. B., & Yi, C. H. (2006). Does auditor rotation improve audit quality in emerging markets. Korean evidence. *Working paper, Concordia University and Hong Kong Polytechnic University*.
- Kim, J., Chung, R. & Firth, M. (2003). Auditor Conservatism, Asymmetric Monitoring and Earnings Management, *Contemporary Accounting Research*, 20(2): 323- 359.
- Krishnan, G. V. (2003). Does Big 6 auditor industry expertise constrain earnings management?. *Accounting horizons*, 17, 1-16.
- Lai, K. W., & Gul, F. A. (2008). Was audit quality of Laventhol and Horwath poor?. *Journal of accounting and public policy*, 27(3), 217-237.
- Lee, B. & Roden, D. (2007). Have the Big accounting firms lost their

- audit quality advantage: evidence from the returns earnings relation, *Journal of Forensic Accounting*, 64(1): 66-73.
- Lorek, K. S. & Willinger, G. L. (2009). Time series versus cross-sectional derived predictions of future cash flows. *Advances in Accounting*, 25:11-27.
- Myers, J. N., Myers, L. A., & Omer, T. C. (2003). Exploring the term of the auditor-client relationship and the quality of earnings: A case for mandatory auditor rotation?. *The Accounting Review*, 78(3), 779-799.
- Moizer, P. (1997). Auditor Reputation: the international Empirical Evidence. *International Journal of Auditing*, 22(4): 61-74.
- Ryan, G. S., Tucker W.J., & Zarowin, P. A. (2006). Classification and market pricing of the cash flow and accruals on trading positions. *The Accounting Review*, 81(2): 443-472.
- Sun, J. & Liu, G. (2013). Auditor industry specialization, board governance and earnings management. *Managerial Auditing Journal*, 28 (1): 45-64.
- Wolk, H.I. & Tearney, M.G. (1997). *Accounting Theory: A Conceptual and Accounting Theory: A Conceptual and Institutional Approach*, Fourth Edition. Ohio, USA: Cincinnati: South-Western College Publishing.